

* แนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

พัชรียา ไยสุขเจริญกุล^{1*} พงษ์ศักดิ์ ทองพั่นซัง² อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

² อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

³ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*Corresponding author e-mail: nuknik.mimi@gmail.com Tel. 0930595864

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 38 คน และ ครูผู้สอน 268 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน ควรจัดอบรมการจัดทำแผน ใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจ ระดมสมองร่วมกัน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ควรแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน มีปฏิทินปฏิบัติงาน และดำเนินการตามแผน ด้านการติดตามและประเมินผลแผน ตั้งคณะกรรมการและประชุม ส่วนด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและใช้เทคโนโลยีมาช่วย

คำสำคัญ: แผนปฏิบัติการประจำปี; การบริหารโรงเรียน; การส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปี

* Received: 26 April 2025, Revised: 17 May 2025, Accepted: 17 May 2025

The Guidelines for Promotion of Using Action Plan in School Administration under Sisaket Primary Educational Service Area Office 2

Patchareeya Yaisukjaroenkul^{1*} Pongsak Thongpanchang² Udompan Pitprasert³

¹Master of Education Program in Educational Administration, Sisaket Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education: Educational Administration, Sisaket Rajabhat University

³Lecturer of Faculty of Education: Educational Administration, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: nuknik.mimi@gmail.com Tel. 0930595864

ABSTRACT

The objective of this research is 1) to study the condition of using action plan in school administration 2) to compare the condition of using action plan in school administration classified by positions, work experiences and sizes of school 3) to study the guidelines for promotion of using action plan in school administration. The samples used in the study consisted of 38 directors and 268 teachers, total 306 people that were selected by stratified random sampling. The instruments were questionnaire and interview. The statistic included mean, standard deviation, t-test and F-test. The results of this research showed that: 1) the condition of using action plan in school administration as the whole and each part was at the high level. 2) The comparison results of the condition of using action plan in school administration classified by positions, work experiences and sizes of school were differentiated with the statistical significance at .01 level. 3) The guidelines for promotion of using action plan in school administration were as follow: as for the dimension of planning preparation and making action plan, there is planning training, decentralized management, brainstorming sessions; as for the dimension of implementation, schools should have a clear work schedule, be assigned tasks in a manner, and follow the plan when it comes to implementing it; as for the dimension of monitoring and evaluation, school should establish a committee and schedule meetings; and as for the dimension of improvement, the school should allow all sectors to participate, and use technology to assist.

Keywords: Action Plan; School Administration; Promotion of Using Action Plan

บทนำ

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศจะต้องปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและระบบราชการซึ่งเปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของประเทศก็ต้องมีการวางแผนการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถบริหารประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปได้ ซึ่งการปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือ การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ การวางแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับภาวะบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารได้ศึกษาทบทวนสถานการณ์ภายนอกและภายในองค์กร เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2546) โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษา ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 วรรคสาม กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตาม ความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560) ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนห้าปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิรูปราชการของส่วนราชการเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่ต้องใช้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2546)

ความสำคัญของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่เป็นเครื่องมือจำเป็นของสถานศึกษาในการสื่อสารกระบวนการดำเนินการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาได้ยึดเป็นแนวทางที่ชัดเจนสำหรับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในองค์การของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสะท้อนการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินการตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่เป็นฉันทามติของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้รับโอกาสของการจัดการศึกษาและผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ จนกระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการจัด

การศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ กระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลการปฏิบัติประจำปี ในการนำไปประยุกต์ใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวจักรที่สำคัญในการบริหารจัดการด้านการศึกษา เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร (จรี เพอบาน และปราโมทย์ เจริญประเสริฐ, 2558) ผู้บริหารจะต้องใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นเครื่องค้ำประกันว่าเป้าหมายในการทำงานในแต่ละปีมีโอกาสบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สัญญา เคนาภูมิ และกชพร ประทุมวัน, 2560) อีกทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นเครื่องมือหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายลงสู่ การปฏิบัติ (นิภาภัทร บุญววม, 2560) ผู้บริหารในฐานะผู้นำต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการบริหารในทุกขั้นตอน เพราะการบริหารมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานทุกระดับ (จรี เพอบาน และปราโมทย์ เจริญประเสริฐ, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มุ่งส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนในสังกัดทุกแห่งสู่การประกันคุณภาพ โดยให้โรงเรียนวางแผนสนองนโยบายกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามลำดับจากรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผลการปฏิบัติงานระดับโรงเรียน สามารถวางแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ แต่การดำเนินงานด้านการวางแผนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และกณิษฐา สุภาศรี (2560) กล่าวถึงปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ขาดการมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมเป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร หรือหน่วยงานในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดจุดอ่อน โอกาส อุปสรรค หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการมีหลายโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อมีการดำเนินโครงการแล้วเสร็จมีการรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ แต่ไม่มีการประเมินและรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมทำให้ไม่มีข้อมูลว่าผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในรอบปีที่ผ่านมาได้ผลออกมาเป็นอย่างไร มีปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไปอย่างไรโครงการใดที่ควรดำเนินการต่อหรือควรมีโครงการใหม่หรือไม่ ซึ่งส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีต่อไปไม่สอดคล้องกับปัญหาที่พบในปีการศึกษาที่ผ่านมา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ได้เห็นสภาพการดำเนินงานวางแผนของโรงเรียน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการวางแผนของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และ
ขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 192 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,338 คน
รวมทั้งสิ้น 1,530 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 38 คน และครูผู้สอน 268 คน รวมทั้งสิ้น 306
คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ
(Stratified Random Sampling) และกำหนดจำนวนโดยการเทียบสัดส่วนตามจำนวนบุคลากรในโรงเรียน
แต่ละแห่ง
 - 1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน
2) ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน
1 คน และ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนที่มีผล การเบิกจ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ
โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีสูงสุดของปีงบประมาณที่ผ่านมาของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 คน รวมเป็น 5 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับ ดังนี้
 - 2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีใน
การบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น
แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน 2) ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ 3) ด้านการติดตามและประเมินผลแผน และ 4) ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open End) สอบถามข้อเสนอแนะแนวการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน

2.2 แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน โดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 1 คน และ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีสูงสุดของปีงบประมาณที่ผ่านมาของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 คน รวมเป็น 5 คน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยยึดตามนิยามศัพท์เฉพาะและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา การใช้ภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย (1) ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ (2) นางนาริรัตน์ แก้วศรี (3) นางไพยวรรณ มะโนรัตน์ (4) นางระวีวรรณ สังรวมใจ และ (5) นางอวยพร สีหาอาจ โดยทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทุกคนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับงานแผนที่ได้รับการยอมรับไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective of Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 30 คน

7) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.804

8) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน จากตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาพิจารณาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ และนำมาแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2) ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม ในรูปแบบ google form ให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

3) ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามในรูปแบบ google form และตอบแบบสอบถามภายในระยะเวลาที่กำหนด

4) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้การสัมภาษณ์ 1) ผู้อำนวยการระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำนวน 1 คน และ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณสูงสุดของปีงบประมาณที่ผ่านมาของโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 คน รวมทั้งสิ้นเป็น 5 คน แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และมีอุปกรณ์ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สมุดบันทึก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนและตำแหน่งครูผู้สอน โดยใช้ค่าสถิติทดสอบที (t-test) และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี, ตั้งแต่ 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี และขนาดโรงเรียนได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 120 คน) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 120-719 คน) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (นักเรียน 720 คนขึ้นไป) โดยใช้ค่าสถิติเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One-Way ANOVA) และกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least-Significant Different (LSD)

5.3 นำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.526) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.488) ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= 0.508) ด้านการติดตามและประเมินผลแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.711) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.661) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมทุกด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน	4.50	0.49	มาก
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	4.49	0.51	มาก
3. ด้านการติดตามและประเมินผลแผน	4.33	0.71	มาก
4. ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน	4.28	0.66	มาก
เฉลี่ย	4.40	0.53	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) แบบอิสระ (n=306)

รายการ	ผู้อำนวยการโรงเรียน		ครู		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน	4.84	0.18	4.45	0.50	9.09**	.00
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	4.87	0.22	4.44	0.51	9.25**	.00
3. ด้านการติดตามและประเมินผลแผน	4.82	0.28	4.26	0.73	8.90**	.00
4. ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน	4.77	0.29	4.21	0.67	9.13**	.00
รวม	4.83	0.18	4.34	0.53	11.25**	.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n=360)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน	ระหว่างกลุ่ม	13.26	2	6.63	33.78**	.00
	ภายในกลุ่ม	59.48	303	.196		
	รวม	72.74	305			
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	12.31	2	6.15	28.14**	.00
	ภายในกลุ่ม	66.26	303	.22		
	รวม	78.57	305			
3. ด้านการติดตามและประเมินผลแผน	ระหว่างกลุ่ม	15.53	2	7.77	16.99**	.00
	ภายในกลุ่ม	138.49	303	.46		
	รวม	154.02	305			
4. ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน	ระหว่างกลุ่ม	16.10	2	8.05	20.85**	.00
	ภายในกลุ่ม	116.98	303	.39		
	รวม	133.08	305			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	14.19	2	7.10	30.69**	.00
	ภายในกลุ่ม	70.06	303	.23		
	รวม	84.25	305			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n=306)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน	ระหว่างกลุ่ม	12.72	2	6.36	32.12**	.00
	ภายในกลุ่ม	60.03	303	.20		
	รวม	72.73	305			
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	9.63	2	4.81	21.16**	.00
	ภายในกลุ่ม	68.94	303	.23		

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n=306) (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ	รวม	78.57	305			
3. ด้านการติดตามและประเมินผลแผน	ระหว่างกลุ่ม	14.82	2	7.41	16.13**	.00
	ภายในกลุ่ม	139.20	303	.46		
	รวม	154.02	305			
4. ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน	ระหว่างกลุ่ม	14.32	2	7.16	18.27**	.00
	ภายในกลุ่ม	118.75	303	.39		
	รวม	133.08	305			
เฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	12.75	2	6.38	27.03**	.00
	ภายในกลุ่ม	71.50	303	.24		
	รวม	84.25	305			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน

3.1 ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการจัดอบรมการจัดทำแผน ใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจ โดยการเรียกประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องระดมสมองร่วมกัน มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องรู้เรื่องแผนหมดทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอนุมัติแผน จากนั้นโรงเรียนจึงจะใช้แผนได้

3.2 ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการมอบหมายและแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามแผนให้ชัดเจน บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน มีปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน และดำเนินการตามแผน

3.3 ด้านการติดตามและประเมินผลแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ มีการประชุมคณะกรรมการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผน เช่น การใช้แบบสอบถาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสนทนากลุ่มหรือการรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนหรือผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ รวมทั้งนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผลต่อผู้บังคับบัญชาอย่างเป็นระบบ

3.4 ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมชี้แจง ทบทวนแนวทางการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับโครงการให้เหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และใช้เทคโนโลยีมาช่วย

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการและมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ ประกอบกับผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใช้แผนเป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับติดตามในการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิวา สารสี (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดลพบุรี พบว่า การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดลพบุรีของข้าราชการครูและพนักงานราชการโดยภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานตามแผน ด้านการตรวจสอบหรือการประเมิน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แตกต่างกัน การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนมีประสบการณ์ในการทำงานและการบริหาร ประกอบกับองค์ความรู้ที่สูงกว่าครูผู้สอน บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่าก็จะมีองค์ความรู้ที่มากกว่า และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ การบริหารจัดการ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก จึงทำให้การใช้แผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่องมือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของภดาชไม บัวชุม, ทิพมาศ เสวตวรโชติ และสันติ อุนจะนำ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักไตรสิกขาเพื่อใช้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์หลักไตรสิกขาเพื่อใช้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต เมื่อจำแนกตามเพศ

อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิทย์ ขาวพอง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า 1) ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการจัดอบรมการจัดทำแผน ใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจ โดยการเรียกประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องระดมสมองร่วมกัน มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องรู้เรื่องแผนหมดทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อนุมัติแผน จากนั้นโรงเรียนจึงจะใช้แผนได้ 2) ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการมอบหมายและแบ่งหน้าที่ใน การปฏิบัติงานตามแผนให้ชัดเจน บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน มีปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน และดำเนินการตามแผน 3) ด้านการติดตามและประเมินผลแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ มีการประชุมคณะกรรมการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผน เช่น การใช้แบบสอบถาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสนทนากลุ่มหรือการรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนหรือผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ รวมทั้งนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผล ต่อผู้บังคับบัญชาอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน แนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมชี้แจง ทบทวนแนวทางการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับโครงการให้เหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และใช้เทคโนโลยีมาช่วย สอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา สุภาศรี (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนควรมีกิจกรรม อบรมให้ความรู้ครู บุคลากรเกี่ยวกับการทำแผนปฏิบัติการประจำปี การเขียนโครงการขั้นตอนการเบิกจ่ายทางการเงินและพัสดุ สอดคล้องกับงานวิจัยของภดาชไม บัวชุม, ทิพมาศ เสวตวรโชติ และสันติ อุณจะนำ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักไตรสิกขาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครภูเก็ต พบว่า ชั้นปฏิบัติควรมีปฏิทินการดำเนินงาน มีการวางแผนล่วงหน้าก่อนทำโครงการหรือกิจกรรมอย่างน้อย 2 สัปดาห์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพลาพร สุขเมือง (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการ

ประจำปี คือ ควรมีคณะกรรมการติดตามประเมินผล มีรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ตามระยะเวลาที่กำหนด (รายไตรมาส) เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา ลาเต๊ะ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พบว่า กลยุทธ์ที่ควรนำมาใช้ ได้แก่ การขยายเครือข่ายความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้จัดกระบวนการบริหารแผนในรูปแบบออนไลน์ ทบทวนปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คาดคิด และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
 - a. ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนให้กับบุคลากรทุกคน
- 1.2 จากการวิจัย พบว่า ด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้อำนวยการโรงเรียนควรให้ความสำคัญในด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและแก้ไขแผน ซึ่งจะช่วยให้แผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารงานโรงเรียน เพื่อพัฒนาระบบการทำงานในองค์กรต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยนี้ได้นำเสนอแนวทางการส่งเสริมการใช้แผนปฏิบัติการประจำปีในการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการและจัดทำแผน ควรมีการจัดอบรมการจัดทำแผน ใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจ โดยการเรียกประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องระดมสมองร่วมกัน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ควรมีการมอบหมายและแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามแผนให้ชัดเจน มีปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน และดำเนินการตามแผน ด้านการติดตามและประเมินผลแผน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการประชุม เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการ รวมทั้งนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผลต่อผู้บังคับบัญชาอย่างเป็นระบบ ส่วนด้านการปรับปรุงและแก้ไขแผน ควรมีการตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมชี้แจง ทบทวนแนวทางการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม และใช้เทคโนโลยีมาช่วย

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา สุภาศรี. (2560). แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอง อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร วิชาการ* ล้านนา, 7(1), 1-7.
- กิตติยา ลาเต๊ะ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต* แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จรี เพอบาน และปราโมทย์ เจริญประเสริฐ. (2558). การศึกษาการบริหารแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 11(2), 128-147.
- นิภาภัทร บุญน่วม (2560). การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4*. สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พลพร สุขเมือง. (2564). *การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภดาชไม บัวชุม, ทิพมาศ เสวตวรโชติ และสันติ อุณจะนา. (2565). การประยุกต์หลักไตรสิกขาเพื่อใช้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครภูเก็ต. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 5(3), 37-53.
- รุ่งทิwa สารสี. (2566). การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดลพบุรี. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(3), 241.
- วรวิทย์ ขาวฟอง. (2563). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สัญญา เคนาภูมิ และกษพร ประทุมวัน. (2560). การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ กระบวนการและการบริหาร. *วารสารสาระคาม*, 8(1), 84-108.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2546). *พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546*. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา*. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2550*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560*. สำนักการพิมพ์.